

Motormännen

MOTORMÄNNENS FÖRSÄKRINGSFÖRMEDLING AB

BOX 23

844 21 HAMMARSTRAND

Försäkringsvillkor M Försäkring

Husbil

2015 04 01

**Försäkringsgivare: Gjensidige Forsikring ASA Norge, svensk filial.
Box 3031, 103 61 Stockholm.**

Försäkringsvillkor för husbil

Innehållsförteckning

1	Allmänna försäkringsvillkor	3
1a	Vilka fordon gäller försäkringen för	3
1b	Var gäller försäkringen	3
1c	Vad gäller försäkringen för	3
1d	Självrisker	3
2	Trafik	4
2a	Bestämmelser som gäller för trafikförsäkringen finns i TSL	4
2b	Följande ersätts utöver bestämmelser i TSL	4
2c	Bonus	5
3	Kasko – gemensamma bestämmelser	5
3a	Vad gäller försäkringen för	5
3b	Vem gäller försäkringen för	6
3c	Gemensamma aktsamhetskrav	6
4	Brand	7
5	Glas	7
6	Stöld	8
7	Maskin	9
8	Räddningsförsäkring	10
9	Personlig lösegendom	12
10	Ansvarsförsäkring	13
11	Rättsskydd	13
11a	Vem gäller försäkringen för	13
11b	När gäller försäkringen	13
11c	Var gäller försäkringen	14
11d	Vilket ombud kan du välja	15
11e	Vilka kostnader ersätts	15
12	Vagnskada	16
13	Ersättnings och värderingsregler	17
14	Särskilda villkor	18
14a	Avställningsförsäkring	18
14b	Särskilt stöldskydd – husbil som importerats begagnad	18
14c	Särskilt stöldskydd – elektronisk startspärr	19
14d	Särskilt stöldskydd – spårsändarutrustning	19
15	Allmänna bestämmelser	20
16	Om du är missnöjd med skaderegleringen	26
17	Ångerrätt	27

Försäkringsvillkor för privatägd husbil

1 Allmänna försäkringsvillkor

1a Vad gäller försäkringen för

Detta villkor gäller för privatägd husbil.

1b Var gäller försäkringen

Försäkringen gäller i de länder som är anslutna till det s.k. gröna kortsystemet och vid transport mellan dessa länder.

Trafikförsäkringen gäller i hela världen enligt Trafikskadelagen för skada som i följd av trafik med svenskregistrerat fordon tillfogas svensk medborgare eller den som har sin hemvist i Sverige.

Kontakta alltid oss när du skall resa utanför Norden.

1c Vad gäller försäkringen för

Det framgår av ditt försäkringsbrev vilken omfattning din försäkring har. Följande moment finns att välja på:

Husbil

Trafikförsäkring	- Trafik
Delkaskoförsäkring	- Stöld, Brand, Glas, Maskin, Räddning, Rättsskydd
Vagnskadeförsäkring	- Vagnskada
Avställningsförsäkring	- Stöld, Brand, Glas, Rättsskydd, Vagnskada

1d Självrisiker

Självrisiken är din del av skadekostnaden. Grundsjälvrisiken framgår av ditt försäkringsbrev. Särskilda självrisiker kan förekomma och finns angivna under respektive avsnitt i detta villkor.

Du behöver bara betala en självrisk, den högsta, per skadetillfälle även om flera försäkringar hos oss behöver utnyttjas.

(Ev. självrisk på trafikförsäkringen måste dock alltid betalas utöver annan självrisk.)

2 Trafikförsäkring

De bestämmelser som gäller för trafikförsäkringen finns i Trafikskadelagen (TSL)

- 2a Trafikförsäkringen är obligatorisk. Enligt lag måste ett motorfordon vara trafikförsäkrat såvida det inte är avställt eller på annat sätt inte omfattas av TSL. Trafikförsäkringen gäller enligt reglerna i TSL för person- och sakskada som är en följd av trafik med den försäkrade husbilen.

Trafikförsäkring gäller inte för skador på husbilen och inte för egendom som transporteras med husbilen.

Högsta ersättning är 300 miljoner kronor

2b Följande ersätts utöver bestämmelser i Trafikskadelagen (TSL)

- 1) Skadade kläder och andra tillhörigheter som skadad förare, passagerare eller annan person hade på sig när skadan inträffade. Vi ersätter dock inte skador på eller förlust av värdeföremål som t ex kameror, ringar och smycken och inte heller pengar eller värdehandlingar
Högsta ersättning är $\frac{1}{2}$ prisbasbelopp per person.
- 2) Skada på egendom utanför husbilen, även om den som drabbats av skadan varit medvållande. Denna utvidgade rätt till ersättning gäller inte vid skada på
  - motordrivet fordon eller tillkopplat släp
  - spårbundet fordon
  - egendom som transporteras med fordon som nämns ovan
  - egendom som tillhör försäkringstagaren eller den försäkrade husbilens brukare eller förare
  - Om egendomens ägare varit grovt vårdslös eller orsakat skadan med uppsåt.
Högsta ersättning är $\frac{1}{4}$ prisbasbelopp per person.

Vi förhandlar med den som kräver ersättning och vid rättegång betalar vi dina rättegångskostnader i den utsträckning de är skäligen och överensstämmer med vårt intresse i rättegången. Vi är inte bundna av att du, utan godkännande av oss tar på dig skulden för en skada, godkänner ersättningskrav eller betalar ersättning.

Om du drabbas av ersättningsbar personskada och vi i samråd med dig bedömer det nödvändigt med juridiskt ombud betalar vi också ombudskostnader som är nödvändiga och skäligen för att ta tillvara din rätt till ersättning vid skadereglering utom rätta. Ersättning för ombudskostnader omfattar ombudets skäligen tidsåtgång för nödvändiga åtgärder i ärendet och högst enligt den timkostnadsnorm som regeringen bestämt för rätthjälpsområdet respektive enligt brottmålstaxan. Beträffande vilka ombud som anlitas gäller samma regler som för Rättsskydd, se punkt 11.

Den som kan ha rätt till statlig rättshjälp ska i första hand ansöka om detta. Vi ersätter inte de kostnader som skulle ha betalats av allmänna medel om ansökan hade gjorts.

Självrisker

Trafikförsäkringen gäller utan grundsjälvrisk med undantag av följande där självrisken är 1/10 av prisbasbeloppet:

- Om föraren kört utan giltigt körkort
- Om läraren/eleven vid övningskörning inte uppfyllt de regler som gäller för övningskörning
- Om föraren enligt strafföreläggande eller dom som vunnit laga kraft gjort sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri
- Om föraren enligt strafföreläggande eller dom som vunnit laga kraft orsakat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet

Du skall efter krav från oss betala det av oss utbetalda skadebelopp som motsvarar självrisk. Vi kan överlåta vår fordran på obetald självrisk till Trafikförsäkringsföreningen.

Du behöver inte betala någon självrisk

- Vid utbetalning enbart för skadad ren eller hund
- Om skadan hände medan husbilen varit stulen/tillgripen
- Om skadan hände när polisman eller annan behörig person besiktigade husbilen
- Om du kan visa att annan person än du själv eller föraren ensam vållat skadan.

Om föraren var under 24 år när skadan inträffade höjs grundsjälvrisk med 1 000 kronor.

2c Bonus

Bonus på trafikförsäkringen innebär att du får rabatt för skadefria år utom på den del som är fast grundpremie.

Bonus i trafikförsäkringen sänks inte

- Vid utbetalning enbart för skadad ren eller hund
- Om skadan hände medan husbilen varit stulen/tillgripen
- Om skadan hände när polisman eller annan behörig person besiktade bilen
- Om du kan visa att annan person än du själv eller föraren ensam vållat skadan

3 Kasko - gemensamma bestämmelser

Nedanstående bestämmelser gäller för brand-, glas-, stöld-, maskinskade-, räddnings-, rättsskydds- och vagnskadeförsäkring

3a Vad gäller försäkringen för

- Det försäkrade fordonet och normal utrustning som hör till och finns i eller på fordonet
- Avmonterad fordonsdel eller tillbehör om inte annan egendom monterats i dess ställe. En extra uppsättning hjul utöver de som finns på fordonet omfattas dock.

Informations- och kommunikationssystem för data, navigering, TV och video ersätts endast om utrustningen är fast monterad och konstruerad för att enbart användas i fordonet. Detsamma gäller för bilradio, band- eller cd-spelare, biltelefon eller annan liknande utrustning. Vi ersätter inte kassetband, dvd/cd-skivor eller mobiltelefoner.

Fabriksmonterad utrustning ersätts upp till 50 000 kronor inklusive montering. Med fabriksmonterad utrustning menar vi i fordonet integrerad originalutrustning som monterats av tillverkaren.

Är utrustningen fast eftermonterad gäller vissa beloppsbegränsningar enligt följande

- Bilradio, band/cd-spelare, biltelefon, annan utrustning högsta ersättningsbelopp sammanlagt 12 000 kronor inkl. montering
- Informations- och kommunikationssystem för data, navigering, TV och video, högsta ersättningsbelopp sammanlagt 12 000 kronor inkl. montering.

Ersättningen gäller efter självrisk- och åldersavdrag. I beloppsbegränsningen ingår också tillbehör till ersättningsbar utrustning.

Begränsning

Försäkringen gäller inte för utrustning som enligt lag är förbjuden att användas

3b Vem gäller försäkringen för

Försäkringen gäller för dig som försäkringstagare, men den gäller endast om du är fordonets verkliga civilrättslige ägare och huvudsaklige brukare.

Har du köpt fordonet på avbetalning eller kredit har vi rätt att lämna ersättning till säljaren, intill hans återstående fordran.

Om du hyrt (leasat) fordonet har vi rätt att lämna ersättning till ägaren.

3c Gemensamma aktsamhetskrav

Du ska se till att fordonet inte körs av förare som

- Saknar giltigt körkort
- Kan gör sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri
- Ej uppfyller de regler som gäller vid övningskörning, det gäller såväl lärare som elev
- Fordonet får inte användas om det har körförbud

Om aktsamhetskraven inte följs

Om du bryter mot ovanstående kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt.

Se även under Allmänna Bestämmelser, nedsättning av försäkringsersättning 15d.

4 Brand

Försäkringen gäller för skada

- Genom brand, åsknedslag eller explosion. Med brand avses eld som kommit lös
- På elektriska kablar genom kortslutning samt direkta följdskador på elektriska komponenter

Försäkringen gäller inte för skada

- På motor, ljuddämpare, katalysator, däck eller slangar genom explosion i dessa
- Genom trafikolycka, även om skadan uppkommit som en följd av brand, åskslag, explosion eller kortslutning
- Som hänt under tävling med fordonet eller träning för tävling
- Genom kortslutning i elektroniska komponenter

Aktsamhetskrav

Anordningar som används för att underhållsladda, ge starthjälp till, värma eller torka fordonet eller del av fordonet ska vara godkänd för detta ändamål. Fabrikantens anvisningar ska följas.

Föreskrifter ska iakttas som myndighet utfärdat för att förhindra eller begränsa skada och som gäller för fordonet eller den lokal där fordonet i regel förvaras.

Elektriska kablar och komponenter ska vara fackmannamässigt monterade.

Svetsningsarbete i fordonet får endast ske om nödvändiga säkerhetsåtgärder vidtagits, såsom friläggning och demontering av brännbart material. Brandsläckare skall finnas till hands.

Om du bryter mot ovanstående gör vi normalt avdrag med 25 % dock lägst 6 000 kr på ersättningen. Avdraget kan i allvarigare fall bli större. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skada, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit. Se även under Allmänna bestämmelser, nedsättning av försäkringsersättning 15d.

Självrisk framgår av ditt försäkringsbrev.

5 Glasruta

Försäkringen gäller för skada på vindruta, sidoruta eller bakruta som består i att rutan genombrutits, spräckts eller krossats.

Försäkring gäller inte för skada

- Som hänt vid kollision, vältning eller när fordonet körts av vägen
- Som hänt under tävling med fordonet eller under träning för tävling.

Dessutom gäller vad som anges i punkt 3c.

Självrisk framgår av ditt försäkringsbrev.

Försäkringen gäller med en självrisk på 200 kronor om rutan repareras.

6 Stöld

Försäkringen gäller för skada genom stöld, tillgrepp, eller rån av fortskaffningsmedel. Vi ersätter också skador som uppkommit vid försök till stöld eller tillgrepp. Försäkringen gäller dessutom för skada som uppkommit genom uppsåtlig skadegörelse i samband med någon av händelserna ovan.

Vid förlust av fordonet får du ersättning om det inte kommit tillrätta inom 30 dagar från det du gjort polisanmälan och anmälan till M Försäkring.

Ägaren skall styrka innehavet av stulen egendom med ursprungskvitto eller originalgarantibevis.

Vid stöld av på fordonet monterade hjul är ersättningen begränsad till 20 000 kronor om hjulen är monterade med hjullås. Är inte hjulen monterade med sådant lås ersätter vi hjulen upp till 15 000 kr. Begränsningen gäller inte vid stöld av hela fordonet.

För avmonterade hjul är ersättningen begränsad till 20 000 kr.

För viss annan utrustning gäller särskilda beloppsgränser, se under punkt 3a vilken egendom som är försäkrad.

Försäkringen gäller inte för skada

- Om någon som tillhör ditt hushåll tar fordonet utan lov och använder det (tillgrepp)
- Om någon annan som har tillgång till fordonet använder det utan lov (olovligt brukande)
- Vid bedrägeri- eller försäkringsbrott

Med någon som tillhör ditt hushåll menar vi person som är folkbokförd och bor på samma adress som du, förutsatt att ni har gemensamt hushåll.

Aktsamhetskrav

Husbil skall vara låst och även vara låst med godkänt ratt- eller växellås.

När du lämnar fordonet skall nyckeln tas med. Den får inte förvaras i eller i närheten av fordonet och ska i övrigt förvaras aktsamt. Nyckeln får inte föras med uppgifter om namn, adress eller registreringsnummer.

Utrustning som förvaras i, och hör till fordonet, och inte är fast monterad ska vara inlåst i det. Fordonsdel eller utrustning som är avmonterad ska förvaras i låst garage eller annan låst lokal som du ensam har tillgång till.

Om du bryter mot ovanstående gör vi normalt avdrag med 25 % på ersättningen, dock lägst 6 000 kr. Avdraget kan i allvarigare fall bli större. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheter i övrigt. Se även under Allmänna bestämmelser, nedsättning av försäkringsersättning 15d.

Särskilt låskrav gäller i följande länder:

Albanien, Bosnien-Hercegovina, Bulgarien, Estland, Jugoslavien, Kroatien, Lettland, Litauen, Makedonien, Polen, Rumänien, Slovenien, Tjeckien, Ungern, Ukraina och Vitryssland. Se under Särskilt stöldskydd 14b.

Självrisk framgår av ditt försäkringsbrev.

För vissa fordon, yngre än 5 år, kan vi kräva spårsändarutrustning. Vid stöld av ett sådant fordon sänks grundsjälvrisk till 0 kronor om fordonet återfinns inom 30 dagar tack vare spårsändarutrustningen.

Observera - höjd självrisk när bilen inte var låst med godkänt stöldskydd

Drabbas du av mer än en skada under samma försäkringsår gäller att vid den tredje stöldskadan dubblar vi självrisk

Stöldskada – direktimporterad husbil. Se under Särskilda villkor 14a.

7 Maskin

Maskinförsäkringen gäller för husbil som är högst 8 år gammal och som körts högst 12 000 mil. Försäkringen upphör så snart någon av gränserna passerats. Om du inte kan visa att skadan eller felet uppstått innan nämnda gränser passerats ska den anses ha hänt den dag du anmälde skadan eller felet till oss.

Försäkringen gäller för skada eller fel på följande komponenter

- Motor inklusive styrelektronik
- Startmotor
- Grenrör
- Generator (och följdskador som påverkar bilens elektroniska funktion i dess standardutförande från fabrik)
- Elektronikbox, säkringsdosa
- Bränslesystem, inklusive insprutningssystem och dess reglerfunktioner (utom ledningar, filter och bränsletank)
- Avgasturbo, laddluftkylare inklusive styrsystem
- System för avgasrening inklusive dess styrsystem (utom ljuddämpare och avgasrör)
- Tändsystem inklusive dess reglerfunktioner (utom tändstift och batteri)
- Motors kylsystem inklusive oljekylare och värmeelement samt fabriksmonterad kupévärmare som är integrerad i bilens kyl/värmsystem
- Kraftöverföring inklusive styrelektronik (utom nedslitna lamellbelägg och följdskador därav)
- Servosystem för bromsar inklusive styr- och reglersystem för låsningsfria bromsar (utom huvud- och hjälpcylindrar, bromsskivor, bromstrummor och bromsbelägg)
- Antisladd-/spinnssystem samt chassistabiliseringssystem inklusive dess styrelektronik
- Servosystem för styrinrättning
- Fabriksmonterad klimatanläggning
- Airbag inklusive givare och sensorer samt bältesförsträckare.

Försäkringen gäller inte för skada eller fel

- På komponent som avviker från bilens seriemässiga utförande eller som uppstått på grund av användandet av sådan komponent
- Där motoreffekthöjande åtgärder vidtagits av annan än generalagent eller av denne utsedd återförsäljare
- Som uppstått under deltagande i tävling med fordonet eller under träning för tävling
- Som är brandskada enligt punkt 4, stöldskada under punkt 6 eller vagnskada under punkt 12
- Som uppkommit genom köld, väta eller korrosion

Dessutom gäller vad som anges under punkt 3d

Aktsamhetskrav

Du skall se till att tillverkarens bestämmelser om service och underhåll på bilen följs och att sådant arbete är fackmannamässigt utfört. Du måste också se till att bilens kylsystem innehåller tillräckligt med frostskyddsmedel och att felaktigt bränsle inte används i bilen. Komponenter som avviker från bilens seriemässiga utförande t ex trimmade delar får inte användas.

Om du bryter mot ovanstående gör vi normalt avdrag med 25 % på ersättningen, dock lägst 6 000 kr. Avdraget kan i allvarigare fall bli större, till och med så att du inte får någon ersättning alls. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Se även under Allmänna bestämmelser, nedskrivning av försäkringsersättning 15d .

Självrisk framgår av ditt försäkringsbrev.

Garanti: Om begagnad del monteras lämnar vi garanti som gäller under sex månader men begränsas till 1 000 körda mil. Garantifall måste omgående anmälas till oss. Vi har rätt att besikta bilen innan garantireparationen påbörjas.

8 Räddningsförsäkring

Räddningsförsäkringen gäller för person- och fordonstransport som blivit nödvändig genom att du i samband med resa med den försäkrade husbilen råkat ut för sådana nödsituationer som anges under *Persontransporter* nedan.

Rese- och transportkostnader ska vara skäliga och göras med det billigaste transportmedel som går att använda med hänsyn till omständigheterna. Om du ordnar transport med privat bil betalar vi ersättning enligt skatteverkets norm för avdrag för billersättning. Under 2010 uppgår den till 18.50 kr /per mil

Persontransporter

Om din husbil stulits, skadats eller fått driftstopp ersätter vi kostnader för resa till hemort för förare och passagerare.

Vi ersätter kostnader för:

- Hemresan, dock längst till husbilens hemort, för passagerare som inte kan fortsätta resan därför att föraren drabbats av olycksfall, akut sjukdom eller har avlidit och ingen annan som deltar i resan kan köra hem fordonet
- Resa till hemort inom Norden, om fordonet skadats så svårt att det inte kan göras trafiksäkert inom rimlig tid med hänsyn till den fortsatta resan. Utanför Norden godtas vanligen tre arbetsdagar.
- Resa till hemort inom Norden om husbilen stulits och inte kommit tillrätta innan resan fortsätts med annat färdmedel.

I stället för hemresa ersätter vi kostnader för fortsatt resa till bestämmelseorten om detta inte blir dyrare.

Fordonstransporter

Om din husbil råkat ut för skada enligt ovan ersätter vi kostnader för bärgning till närmaste lämpliga verkstad eller reparation på platsen om detta inte blir dyrare.

Om din husbil måste lämnas kvar på grund av att förare drabbats av akut sjukdom, olycksfall eller har avlidit och ingen annan som deltar i resan kan köra hem husbilen ersätter vi kostnader för transport av bilen till hemort i Sverige.

Om skadan hänt utomlands kan vi också betala hemtransport av husbilen i oreparerat skick. Hemtransport av husbilen ska först godkännas av oss. Kostnad för hemtransport ersätts med högst ett belopp som svarar mot husbilens värde när transporten görs.

Hämtning av fordonet

Dessutom ersätter vi reskostnad för en person från bostaden eller resmålet för hämtning av fordonet efter reparation eller då den kommit tillrätta efter stöld. Hämtningen ska du själv ordna, men vi ska först godkänna den. Om det finns särskilda skäl kan vi ombesörja hämtningen. Kostnad för hämtning av fordonet ersätts med högst ett belopp som svarar mot fordonets värde när transporten görs.

Försäkring gäller inte för

- Kostnader för förarens hemtransport om denne drabbas av olycksfall, akut sjukdom eller har avlidit
- Kostnader för passagerares hemtransport om denne drabbas av olycksfall, akut sjukdom eller har avlidit
- Kostnader som du skulle haft även om skadan inte uppstått
- Kostnader som uppstått om orsaken till driftstoppet beror på bränslebrist
- Hämtning eller hemtransport av fordonet i skadat skick (reparation ska alltså först göras) såvida inte skadan hänt utomlands, se under *Persontransporter*
- Kostnader som uppstått när händelsen inträffat under tävling med husbilen eller under träning för tävling
- Kostnader som kan ersättas genom vagnskadegaranti, räddningsabonnemang eller annat åtagande

Aktsamhetskrav

Du ska se till att husbilen inte körs av förare som

- Saknar giltigt körkort
- Kan göra sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri
- Ej uppfyller de regler som gäller vid övningskörning, det gäller såväl lärare som elev

Om du bryter mot ovanstående gör vi normalt avdrag med 25 % på ersättningen, dock lägst 6 000 kr. Avdraget kan i allvarigare fall bli större, till och med så att du inte får någon ersättning alls. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Se även under Allmänna bestämmelser, nedsättning av försäkringsersättning 15d .

Avbrott i semesterresa

Vid ersättningsbar kaskoskada som medför avbrott i påbörjad semesterresa lämnas ersättning med 500 kronor per dag för husbil.

Ersättning lämnas för den tid fordonet inte kunnat användas, dock längst 30 dagar från och med skadedagen. Du måste verka för att avbrottet blir så kortvarigt som möjligt.

Självrisk framgår av ditt försäkringsbrev.

9 Personlig lösegendom

9a Försäkringen gäller upp till 25 000 kronor för personlig lösegendom som förvaras i fordonet och som tillhör dig, din make/sambo eller dina hemmaboende barn.

Följande föremål ersätts endast om skadan inträffat under resa eller vistelse utom hemorten:

- Föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- Fick- och armbandsur
- Pälsar och pälsverk
- Kameror, optik, projektorer, kikare och musikinstrument
- Vapen, vin och sprit
- Datorutrustning
- Elektronisk ljud- och bildutrustning som inte är fast monterad, konstruerad och avsedd endast för användning i fordonet.

9b Försäkringen gäller inte för

- Pengar, värdehandlingar, värdeföremål och liknande
- Motordrivna fordon, båtar och delar till sådana

Stöld av personlig lösegendom ersätts inte om fordonet lämnats obebott i mer än ett dygn. Detta gäller även om stölden hänt under det första dygnet.

Aktsamhetskrav

När fordonet lämnas ska fordonsutrustning och personlig lösegendom som förvaras i fordonet vara inlåst i fordonet.

Vid annan stöldskada än sådan som uppstått vid stöld av eller tillgrepp av hela fordonet sätts ersättningen ned med 50 procent om föreskrifterna inte följts. I allvarliga fall kan nedsättningen bli högre, till och med så att ersättningen helt faller bort.

10 Ansvarsförsäkring

10a Ansvarsförsäkringen gäller

Ansvarsförsäkringen gäller för det skadestånd för person- eller sakskada som du kan åläggas att betala i egenskap av ägare till fordonet.

Högsta ersättningsbelopp för ansvarsförsäkringen är fem miljoner kronor för personskada och en miljon för sakskada.

Ansvarsförsäkringen gäller inte för skada

- Som kan ersättas genom trafikförsäkringen
- På egendom i fordonet

10b Självrisk

Vid varje skadetillfälle gäller ansvarsförsäkringen med 1 500 kronor i självrisk.

11 Rättsskydd

11a Vem gäller försäkringen för

Försäkringen gäller för det försäkrade fordonets ägare, brukare och förare – de försäkrade – i denna deras egenskap. Försäkringen gäller inte för den som brukat fordonet utan lov.

11b När gäller försäkringen?

Huvudregel

Du kan få rättsskydd om försäkringen gäller när tvisten uppkommer och om den gällt under en sammanhängande tid av minst två år. Försäkringen behöver inte hela tiden ha funnits hos oss, om du tidigare har haft samma slags försäkring i annat bolag få du tillgodoräkna dig denna tid.

Om du inte haft försäkringen i två år

Om du när tvisten uppkommer har försäkring men inte haft sådan så lång tid som två år, kan du ändå få rättsskydd om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat sedan försäkringen trädde i kraft.

Om din försäkring upphört

Om du inte längre har någon rättsskyddsförsäkring när tvisten uppkommer därför att försäkringsbehovet upphört, kan du trots detta få rättsskydd genom denna försäkring om den varit i kraft när de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffade och det därefter inte gått längre tid än tio år.

Om rättsskydd beviljas tillämpas den självrisk och det högsta ersättningsbelopp som gäller för motsvarande försäkring hos oss vid tiden för tvistens uppkomst.

Vilka tvister gäller försäkringen för

Försäkringen gäller för tvist som kan prövas som tvistemål (T-mål) av tingsrätt, hovrätt eller högsta domstolen. Kan en tvist först handläggas av någon annan instans täcks inte kostnaderna för en sådan förberedande prövning av försäkringen. Rättsskyddet gäller inte för kostnader för prövning i Trafikskadenämnden.

Vilka brottmål gäller försäkringen för

Försäkringen gäller för brottmål där den försäkrade misstänks, åtalas eller slutligen döms för

- Brott som enligt lagen kan medföra bötesstraff, t ex vårdslöshet i trafik
- Vållande till annans död eller vållande till kroppsskada eller sjukdom.

Kan den som åtalas för grov vårdslöshet i trafik eller för grovt vållande till annans död eller kroppsskada eller sjukdom, genom dom som vunnit laga kraft visa att brottet inte bedömts som grovt, gäller försäkringen.

11c Var gäller försäkringen

Anspråket eller misstanken om brott ska ha sin grund i något som har inträffat inom försäkringens giltighetsområde. Se under Allmänna bestämmelser, räddningsåtgärder 15b.

Undantag

Försäkringen gäller inte för tvist

- Där det omtvistade värdet understiger 50 % av ett prisbasbelopp, bl.a. småmål. Detta undantag tillämpas inte vid tvist med oss på grund av försäkringsavtalet eller vid tvist som rätten med stöd av 1 kap 3 d § Rättegångsbalken har beslutat handlägga enligt allmänna regler
- Som väcks med stöd av Lagen om grupprättegång och du är käreandepart
- Som avser skadeståndsanspråk mot dig om skadeståndsskyldigheter kan omfattas av trafikförsäkring
- Om du inte har befogat intresse av att då din sak behandlad
- Med någon som du är eller har varit gift, registrerad partner eller sammanboende med.

Försäkringen gäller inte för

- Förundersökning och brottmål där misstanke om brott eller åtal till någon del avser uppsåtliga eller grovt vårdslösa gärningar, t ex rattfylleri, smitning eller olovlig körning. Försäkringen gäller inte heller för tvist som avser skadestånd eller annat anspråk på grund av att den försäkrade begått, eller misstänks ha begått, sådana gärningar
- Hastighetsöverträdelse enligt Trafikförordningen
- Körning mot rött ljus enligt Trafikförordningen

11d Vilket ombud du kan välja

För att försäkringen ska gälla måste du anlita ombud. Denne måste vara lämplig med hänsyn till din bostadsort, domstolsort och ärendets natur samt vara ledamot av Sveriges advokatsamfund (advokat) eller jurist anställd hos advokat eller på advokatbyrå eller kunna visa att han har särskild lämplighet för uppdraget.

Vi har rätt att hos Sveriges advokatsamfund påkalla skiljedom som gäller skäligheten av advokats arvode och kostnader

En förutsättning för att du ska få anlita ombud som inte är knuten till advokatbyrå är att ombudet förbundit sig att i händelse av tvist godta Försäkringsbolagens Rättskydds-nämnds prövning av hans arvode och övriga kostnader i ärendet.

I tvist som handläggs utomlands måste du anlita ombud som vi godkänner.

11e Vilka kostnader ersätts

Genom försäkringen betalas nödvändiga och skäligen kostnader om du inte kan få dem betalda av motpart eller staten. Med nödvändiga och skäligen kostnader avses bl.a. att kostnaderna måste stå i rimlig proportion till det belopp tvisten gäller.

Betalning à conto kan utgå först efter särskild prövning och högst två gånger per år.

À conto kan endast utgå om ärendet är särskilt omfattande eller långvarigt.

Vi betalar

- Ombuds arvode och omkostnader. Arvode lämnas för skälig tidsåtgång och högst enligt den timkostnad som regeringen fastställer vid ersättning till rättshjälpsbiträde enligt rättshjälpslagen
- Kostnader för utredning före rättegång förutsatt att utredningen beställts av ditt ombud eller att Allmänna reklamationsnämnden funnit det uppenbart att nämnden kan avgöra tvisten utan sådan utredning
- Kostnader för bevisning i rättegång och i skiljemannaförfarande
- Expeditions-kostnader i domstol
- Rättegångskostnader som du ålagts att betala till motpart eller staten efter prövning av tvisten i domstol eller skiljeförfarande
- Rättegångskostnader som du vid förlikning under rättegång åtagit dig att betala till motpart, under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt dig att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade prövats
- Kostnader som uppkommer för medlare som rätten förordnat.

Vi betalar inte

- Eget arbete, förlorad inkomst, resor och uppehälle eller andra omkostnader för dig eller annan försäkrad
- Verkställighet av dom, beslut eller avtal
- Merkostnader som uppstår om du anlitar fler ombud eller byter ombud
- Ersättning till skiljemän
- Ombudskostnader i sådan tvist där prövningen av tvister kan vänta till dess annat liknande mål har avgjorts (s.k. pilotmål)
- Kostnad som uppkommer genom att du i eller utom rättegång avstår från dina möjligheter att få ersättning från motparten
- Ombudskostnader som får anses ingå i skadestånd som tillerkänts försäkrad
- Kostnad för indrivning av obetald fordran.

Högsta ersättningsbelopp

Genom försäkringen betalar vi vid varje tvist högst 150 000 kr (inklusive mervärdesskatt).

Endast en tvist anses föreligga om du och annan försäkrad står på samma sida. Även om du har flera tvister ska de räknas som en tvist om de avser samma skada eller om yrkandena stöder sig väsentligen på samma händelse eller omständighet. Således anses en tvist föreligga även om yrkandena inte stöder sig på samma rättsliga grund.

Anmälan

Anmälan ska göras senast inom tre år från tvistens uppkomst.

Återkrav

I den mån ersättning lämnats på grund av försäkringen inträder vi i din rätt mot annan.

Självrisk framgår av ditt försäkringsbrev

12 Vagnskada

Försäkringen gäller för skada genom trafikolycka, annan yttre olyckshändelse eller genom uppsåtlig skadegörelse av tredje man eller om fordonet skadas på annat transportmedel. För viss utrustning gäller särskilda beloppsgränser, se under Gemensamma bestämmelser 3a.

Försäkringen gäller inte för skada

- Som hänt under tävling med fordonet eller under träning för tävling
- På fordonsdel med konstruktions-, eller materialfel, om skadan orsakades av felet
- Som består i slitage eller beror på bristfälligt underhåll
- Genom rost, frätning, köld, väta eller fukt. Vi ersätter dock skada som är en direkt följd av vagnskada enligt ovan
- Som beror på explosion i motor, ljuddämpare, däck eller slangar
- På tank och rörledningar

Dessutom gäller vad som anges under Gemensamma bestämmelser 3c.

12a Läckage från boutrymmet

Vagnskadeförsäkringen gäller om oberäknat läckage från boutrymmets tank- eller ledningssystem orsakar skada på egendom som omfattas av försäkringen.

Högsta ersättningen för läckageförsäkringen är 40 000 kronor.

Aktsamhetskrav

- Fordonet får ej användas när det har körförbud

- Fordonet ska ha lagstadgad utrustning. Försäkringsersättningen minskar inte om du kan göra sannolikt att skadan uppkommit oberoende av detta
- Innan fordonet används på isbelagt vatten ska föraren, omedelbart före körningen, förvissa sig om att isen har tillräcklig bärighet
- Fordonet får inte användas under förhållanden som innebär onormal påfrestning för fordonet.
- Fordonets maximilast och maximala dragvikt får inte överskridas
- Last i och på fordonet ska stuvvas och emballeras med omsorg

Tankar, ledningssystem inklusive slangar och slangklämmor samt tankanslutningar ska kontrolleras årligen med hänsyn till slitage och åldersförändringar.

Om du bryter mot ovanstående gör vi normalt avdrag med 25 % på ersättningen, dock lägst 6 000 kr. Avdraget kan i allvarigare fall bli större, till och med så att du inte får någon ersättning alls. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Se även under Allmänna bestämmelser, nedskrivning av försäkringsersättning 15d.

Självriskens framgång av ditt försäkringsbrev.

Om föraren var under 24 år när skadan hände höjs grundsjälvriskens med 1 000 kr.

Försäkringen gäller utan självrisk vid kollision med djur.

Försäkringen ersätter självrisk i vagnskadegarantin vid kollision med djur, under förutsättning att bilen är halvförsäkrad hos M Försäkring, med upp till 5 000 kr.

Bonus på vagnskadeförsäkringen innebär att du får rabatt för skadefria år på vagnskadeförsäkringen, utom på den del som är fast grundpremie.

Bonusen i vagnskadeförsäkringen sänks inte

- Om skadan hände när polisman eller annan behörig person besiktade bilen
- Om du kan bevisa att annan person än du själv eller föraren ensam vållat skadan

13 Ersättnings- och värderingsregler

Försäkringen ersätter din ekonomiska förlust enligt nedanstående regler

Förlust eller annan olägenhet av att egendomen inte har kunnat användas ersätts inte.

Affektionsvärde eller annat värde av personlig natur ersätts inte heller.

Vi har rätt att avgöra om en skada ska ersättas kontant eller repareras samt reparationsmetod eller ersättas med närmast motsvarande egendom.

Vi har också rätt att avgöra var egendomen ska inköpas eller repareras. Vi övertar äganderätten till all förlorad egendom som vi ersatt. Du ska själv som ägare till fordonet efter vårt medgivande beordra reparation och godkänna eller reklamera utfört arbete.

Begagnade originaldelar ska om så är möjligt användas. Skadade plastdetaljer ska repareras om så är möjligt.

Vid förlust av försäkrat föremål ska du kunna styrka såväl att du äger det förlorade föremålet som vad det är värt och hur gammalt det är. Kravet på sådant styrkande är större ju högre värde föremålet har. Skadade föremål ska under skaderegleringstiden hållas tillgängliga för eventuell besiktning.

Ersättning för skada grundas på egendomens värde vid köp i allmänna handeln (marknadsvärde) omedelbart före skadan. Om fordonet i förhållande till dess marknadsvärde inte är lönsamt att reparera eller om det inte kommit tillrätta efter stöld värderar vi fordonet inklusive eventuella lättmetallfälgar och utrustning enligt punkt **3a**. Från denna regel görs avsteg enligt nästa stycke.

Vid beräkning av ersättning för enbart skada på eller stöld av lättmetallfälgar eller utrustning, under egendomsskydd, beräknar vi marknadsvärdet genom fasta åldersavdrag från nyanskaffningspriset. Vi gör inget avdrag för första året från det att utrustningen inköpts ny. Därefter drar vi av 10 % för varje påbörjat år, dock högst 80 %.

För däck yngre än fem år är avdraget 20 % per körda 1 000 mil. För däck äldre än fem år betalar vi ingen ersättning. Ersättning lämnas maximalt så länge mönsterdjupet är lagligt.

Aktuell självrisk dras av efter det att åldersavdrag gjorts.

14 Särskilda villkor

14a Avställningsförsäkring

Försäkringen gäller om detta anges i försäkringsbrevet. Försäkringen gäller endast i Sverige. Försäkringen gäller när bilen är avställd i Vägtrafikregistret och inte brukas.

Kaskoförsäkringens villkor tillämpas. Rättskydds-försäkring ingår. Räddnings- och maskinförsäkring ingår däremot inte.

14b Särskilt stöldskydd – husbil som importerats begagnad

Aktsamhetskrav

Husbil som importerats begagnad med årsmodell 1996 eller nyare ska vara utrustade med en av Stöldskyddsföreningen godkänd elektronisk startspärr (immobilizer). För husbil med originalmonterat elektroniskt stöldskydd ska ett nyckelintyg kunna visas vid skada. Intyget ska styrka att det inte finns några andra fungerande nycklar till det elektroniska stöldskyddet som du har. För husbil utan originalmonterat elektroniskt stöldskydd eller om intyg enligt ovan inte kan utfärdas, ska ett av oss godkänt extra elektroniskt stöldskydd monteras. Saknas någon av dess skadeförebyggande åtgärder eller det elektroniska stöldskyddet inte var i funktion vid skadetillfället kan ersättningen sättas ned.

Om du bryter mot ovanstående gör vi normalt avdrag med 25 % på ersättningen, dock lägst 6 000 kr. Avdraget kan i allvarigare fall bli större, till och med så att du inte får någon ersättning alls. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till

förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Se även under Allmänna bestämmelser, nedskrivning av försäkringsersättning 15d.

14c **Särskilt stöldskydd – elektronisk startspärr**

Att beakta

Fordonet ska utöver det ordinarie stöldskyddet vara försett med av Stöldskyddsföreningen godkänd elektronisk startspärr som är aktiverad.

Nycklarna får inte lämnas kvar i bilen eller i närheten och ska i övrigt förvaras aktsamt så att obehöriga inte kan komma åt den. Nyckeln får inte förses med uppgifter om namn, adress eller registreringsnummer.

Om du bryter mot ovanstående gör vi normalt avdrag med 25 % på ersättningen, dock lägst 6 000 kr. Avdraget kan i allvarigare fall bli större, till och med så att du inte får någon ersättning alls. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Se även under Allmänna bestämmelser, nedskrivning av försäkringsersättning 15d.

14d **Särskilt stöldskydd – spårsändarutrustning**

För vissa fordon, yngre än 5 år, kan vi kräva spårsändarutrustning.

Vid en helstöld av ett sådant fordon sänks grundsjälvriskan till 0 kronor om fordonet återfinns inom 30 dagar tack vare spårsändarutrustningen.

15 **Allmänna bestämmelser**

Utöver försäkringsvillkoren gäller också reglerna i Försäkringsavtalslagen för din försäkring.

15A **Avtalet och premien**

15Aa *Försäkringstiden*

Försäringen gäller fr o m den dag som anges i försäkringsbrevet. Tecknas försäringen samma dag gäller den inte förrän efter det klockslag då den tecknades.

Kan försäkringstidens början inte fastställas, börjar den dagen efter den dag då du meddelat oss att du vill teckna försäkring.

Om försäringen är giltig endast under förutsättning att premien betalas före försäkringstiden, börjar den gälla dagen efter premiebetalningen.

15Ab *Upplysningsplikt*

När du tecknar, utvidgar eller förändrar en försäkring är du skyldig att på vår begäran lämna upplysningar som kan vara av betydelse för att försäkring ska beviljas.

Upplysningarna ska vara riktiga och fullständiga. Om du inser att vi har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter är du skyldig att utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

15Ac *Skyldighet att anmäla riskökning*

Du ska utan oskäligt dröjsmål anmäla till oss om ett förhållande som angetts i avtalet och som är av väsentlig betydelse för risken ändras, t ex hur långt du kör per år.

Underlåtenhet kan leda till nedsättning av försäkringsersättning, i allvarigare fall kan ersättning helt utebli.

15Ad *Förnyelse av försäkringen*

Vid försäkringstidens utgång förnyas försäkringen automatiskt, om inte annat framgår av avtalet eller omständigheterna.

Förnyelse sker dock inte om försäkringen vid försäkringstidens utgång har sagts upp att upphöra vid denna tidpunkt eller försäkringstagaren har tecknat en motsvarande försäkring hos ett annat bolag.

15Ae *Din rätt att säga upp försäkringen*

Till försäkringstidens utgång

Vill du säga upp försäkringen till försäkringstidens utgång, får du göra detta när som helst dessförinnan.

Under försäkringstiden

Du får säga upp försäkringen att upphöra med omedelbar verkan, om försäkringsbehovet faller bort eller om det inträffar en annan liknande omständighet.

Har en försäkring förnyats enligt 15Ad kan du, innan du har betalat någon del av premien, säga upp försäkringen att upphöra med omedelbar verkan.

En förnyad försäkring upphör också omedelbart, om du utan att betala premie för denna försäkring tecknar en motsvarande försäkring hos ett annat bolag.

Har vi begärt ändring av försäkringsvillkoren under försäkringstiden enligt 15Ag får du säga upp försäkringen till den tidpunkt då ändringen annars skulle börja gälla.

Uppsägningen ska göras före denna tidpunkt.

Du får också säga upp försäkringen vid skada om vi väsentligt åsidosätter våra skyldigheter enligt Försäkringsavtalslagen eller enligt försäkringsvillkoret.

15Af *Vår rätt att säga upp försäkringen*

Till försäkringstidens utgång

Vi får säga upp försäkringen till försäkringstidens utgång om vi har särskilda skäl att inte längre bevilja försäkringen.

Vår uppsägning gäller endast om skriftligt meddelande om uppsägningen avsänts till dig senast en månad före försäkringstidens utgång.

Under försäkringstiden

Vi får säga upp försäkringen att upphöra under försäkringstiden, om du eller den försäkrade grovt har åsidosatt era förpliktelser mot bolaget eller om det finns andra synnerliga skäl.

Vår uppsägning blir gällande 14 dagar efter den dag då vi avsänt skriftligt meddelande till dig om uppsägningen.

Beträffande uppsägning på grund av dröjsmål med betalning av premie gäller vad som sägs i "Betalning av premie" 15Ah.

15Ag *Ändring av villkoren*

Vid förnyelse av försäkringen

Om vi önskar ändra försäkringsvillkoren meddelar vi dig detta senast i samband med att vi sänder dig kravet om premiebetalning. Den förnyade försäkringen gäller då för den tid och på de villkor som vi erbjuder.

Under försäkringstiden

På begäran av oss kan försäkringsvillkoren ändras under försäkringstiden, om du eller den försäkrade har åsidosatt era förpliktelser mot oss med uppsåt eller genom oaktsamhet som inte är ringa eller om det finns synnerliga skäl. Ändringen blir gällande 14 dagar efter den dag då vi avsänt skriftligt meddelande till dig om ändringen.

15Ah *Betalning av premie*

Betalningsvillkoren innebär att betalning för ny försäkring ska ske inom 14 dagar räknat från den dag M Försäkring gjort avisering.

Betalas inte premien i rätt tid tar vi ut en påminnelseavgift, försäkringen upphör att gälla tidigast 14 dagar efter det att M Försäkring påmint om betalning.

Försäkringen upphör inte om du inte har kunnat betala premien inom den angivna tidsfristen på grund av svår sjukdom, frihetsberövande, utebliven pension eller utebliven lön från din huvudsakliga anställning eller liknande hinder. Då får uppsägningen verkan tidigast en vecka efter det att hindret fallit bort, dock senast 3 månader efter tidsfristens utgång.

Betalar du premien efter det att försäkringen har upphört enligt ovan anses du ha begärt en ny försäkring från och med dagen efter den då premien betalades. Vill vi inte bevilja försäkring enligt din begäran, ska du skriftligen underrättas om detta inom 14 dagar från betalningsdagen. Annars anses en ny försäkring ha tecknats i enlighet med din begäran.

M Försäkring har rätt att överlåta fordran på obetald trafikförsäkring och självrisk på trafikförsäkring till Trafikförsäkringsföreningen.

Vid förfallodag sker ny avisering och betalning ska ske senast när den nya perioden börjar. Du har dock alltid en månad på dig att betala räknat från aviseringen.

Vid huvudförfallodag förnyas försäkringen automatiskt för ytterligare ett år om inte uppsägning skett.

Särskilda regler vid autogirobetalning

Utöver vad som enligt ovan gäller bestämmelserna i autogiroavtalet. Om autogiroet upphör att gälla aviseras premie för återstående del av försäkringstiden. Premie ska betalas enligt reglerna ovan.

15Ai *Betalning av tilläggspremie*

Har den avtalade premien höjts under försäkringstiden, ska tilläggspremien betalas inom 14 dagar efter den dag då vi avsände premieavi till dig.

Följder av dröjsmål

Om tilläggspremie inte betalas i rätt tid får vi räkna om försäkringstiden för den ändrade försäkringen med hänsyn till den premie som betalats.

Sedan skriftligt besked om sådan omräkning av försäkringstiden har avsänts till dig gäller försäkringen under den kortare tid som följer av omräkningen, dock minst under 14 dagar efter det att besked har avsänts.

15B **Räddningsåtgärder**

Du ska efter förmåga avvärja skada som kan befaras inträffa och omedelbart försöka begränsa skada som redan inträffat. De anvisningar som vi lämnat ska följas.

Vi ersätter skäliga kostnader för åtgärd som vi föreskrivit eller som annars med hänsyn till omständigheterna är rimlig under förutsättning att det inte skäligen hade kunnat begäras att du tidigare skulle ha vidtagit åtgärder för att förebygga skada. Ersättning lämnas inte om du har rätt till ersättning enligt lag, författning, avtal, garanti eller liknande åtagande.

Åsidosätter du föreskrifter om räddningsåtgärder kan ersättningen minskas eller falla bort enligt 15D "Nedsättning av försäkringsersättning".

15C Reglering av skada

15Ca Anmälan och ersättningskrav

Skada ska anmälas till oss utan dröjsmål. Dessutom ska den som begär ersättning vid stöld, rån, skadegörelse eller förlust göra polisanmälan på den ort där skadan inträffat och sända en kopia till oss. Polisanmälan skall även göras vid inträffad parkeringsskada. Vid skada som inträffat under transport på annat transportmedel anmäla skadan till transportföretaget lämna specificerat krav på ersättning i skälig omfattning styrka innehav och värde av förkommen egendom om annan försäkring gäller för samma skada eller om ersättning kan erhållas av annan upplysa oss om detta lämna upplysningar och tillhandahålla verifikationer i original, bevis, läkarintyg och andra handlingar som vi behöver för att reglera skadan.

15Cb Besiktning

Den som begär ersättning är skyldig att medverka till besiktning som vi vill utföra i anledning av inträffad skada. Skadade föremål ska behållas om vi inte medger annat.

15Cc Reparation

Reparation och bärgning får - utöver vad som följer av 15B Räddningsåtgärder - ske endast efter vårt godkännande. Beträffande valet av reparatör, bärgare, reparationsåtgärd och material ska våra anvisningar följas.

15Cd Påföljd

Åsidosätter du dina åligganden enligt 15C–15Cc kan ersättningen minskas eller falla bort enligt reglerna i 15Dc. "Åsidosättande av aktsamhetskrav eller annan föreskrift i försäkringsvillkoren".

15Ce Utbetalning av ersättning

Vi betalar ersättning senast en månad efter det att du gjort vad som angetts i 15Ca – 15Cc.

Har du rätt till åtminstone visst belopp, utbetalar vi detta i avräkning på den slutliga ersättningen.

När det gäller egendom som repareras eller återanskaffas betalar vi ersättning senast en månad efter det att du visat att egendomen reparerats eller återanskaffats.

15Cf Ränta

Betalar vi ersättning efter utgången av den månad som angetts i 15Ce betalar vi dröjsmålsränta enligt 6§ Räntelagen. Under polisutredning eller värdering enligt 15Eh betalar vi dock ränta endast enligt Riksbankens referensränta.

Ränta betalas inte om beloppet är mindre än 100 kr.

15Cg Preskription

Den som vill kräva ersättning förlorar sin rätt om inte talan väcks mot oss inom tre år från det att han fick kännedom om att fordringen kunde göras gällande, och i varje fall inom tio år från det att fordringen tidigast hade kunnat göras gällande.

Har den ersättningsberättigade anmält skadan till oss inom den tid som angetts i första stycket, ska inom sex månader talan väckas sedan vi tagit slutlig ställning till ersättningsfrågan.

15Ch Mervärdesskatt – Moms

Försäkringstagare som är redovisningsskyldig för moms ska svara för denna.

15D Nedsättning av försäkringsersättning

15Da Oriktig eller ofullständig uppgift när försäkringen tecknades

Har du genom uppsåt eller oaktsamhet lämnat oriktig eller ofullständig uppgift när försäkringen tecknades kan ersättningen minskas med ett särskilt avdrag.

Avdraget – som görs utöver eventuell självrisk – kan i allvarigare fall medföra att ingen ersättning alls betalas. Av betydelse är graden av uppsåt eller oaktsamhet, i vilken utsträckning och på vilka villkor vi skulle ha meddelat försäkringen om vi känt till rätta förhållandet samt omständigheterna i övrigt.

15Db *Oriktig eller ofullständig uppgift vid skadereglering*

Har den som är berättigad till ersättning efter försäkringsfall uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet oriktigt uppgivit eller förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av hans rätt till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som han annars skulle ha varit berättigad till sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

15Dc *Åsidosättande av aktsamhetskrav eller annan föreskrift i försäkringsvillkoren*

Har du inte följt aktsamhetskrav eller annan föreskrift i villkoren kan ersättningen, såvitt gäller dig, minskas med ett särskilt avdrag. Detta gäller om aktsamhetskravet eller föreskriften har åsidosatts med uppsåt eller genom oaktsamhet.

Med dig jämföras

- annan som har handlat med ditt samtycke
- den som beträffande försäkrad egendom har en väsentlig ekonomisk gemenskap med dig
- den som i ditt ställe eller tillsammans med dig har haft tillsyn över försäkrad egendom.

Vid underlåtenhet att anmäla ändring i förhållanden som har uppgetts då försäkringen tecknades gäller följande.

Ersättningen kan minskas med ett särskilt avdrag, som görs utöver eventuell självrisk. Avdraget kan i allvarigare fall medföra att ingen ersättning alls betalas. Av betydelse är graden av uppsåt eller oaktsamhet, på vilka villkor vi skulle ha godtagit fortsatt försäkring samt omständigheterna i övrigt.

Avdraget kan minskas om det skulle bli oskäligt stort eller om det föreligger förmildrande omständigheter. Avdraget kan då också falla bort.

Vid åsidosättande av aktsamhetskrav eller annan föreskrift i villkoren som är till för att förhindra eller begränsa skada gäller följande.

Om aktsamhetskrav eller annan föreskrift i villkoren som är till för att förhindra eller begränsa skada åsidosätts kan ersättningen sättas ned utöver eventuell självrisk. Hänsyn tas till den betydelse förfarandet haft för skadan eller dess omfattning och till omständigheterna i övrigt.

Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Avdraget kan minskas eller helt falla bort om det skulle bli oskäligt stort eller om det föreligger förmildrande omständigheter.

Vid åsidosättande av föreskrifter i Allmänna bestämmelser om Räddningsåtgärder 14B och Reglering av skada 15Ca – 15Cc gäller följande.

Om du åsidosätter räddningsplikten uppsåtligt, blir det aktuellt att sätta ned ersättningen. Detsamma gäller om du bryter mot räddningsplikten genom grov vårdslöshet eller annars förstår att det finns en betydande risk för att skadan ska inträffa om räddningsplikten åsidosätts.

Avdrag görs med 25 % av ersättningen utöver eventuell självrisk, lägst 1 000 kr. Avdraget kan höjas i allvarigare fall. Avdraget kan minskas om det skulle bli oskäligt stort eller om det föreligger förmildrande omständigheter.

Om du åsidosatt föreskrifterna i 15Ca – 15Cc rörande reglering av skada kan ersättningen sättas ned för det fall försummelsen lett till skada för försäkringsbolaget. Nedsättning sker efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna

15Dd *Framkallande av försäkringsfall*

Har du framkallat försäkringsfall med uppsåt lämnas ingen ersättning såvitt gäller dig.

Har du framkallat eller förvärrat försäkringsfall genom grov vårdslöshet lämnas ersättning, såvitt gäller dig, endast i den mån det finns synnerliga skäl.

Har du åsidosatt i villkoren angivna föreskrifter kan ersättningen sättas ned på sätt som anges i det villkorsavsnitt där föreskriften finns.

Med dig jämställs

- annan som har handlat med ditt samtycke
- den som beträffande försäkrad egendom har en väsentlig ekonomisk gemenskap med dig, om inte särskilda skäl talar mot detta
- den som i ditt ställe eller tillsammans med dig har haft tillsyn över försäkrad egendom.

15E Regler i särskilda fall

15Ea *Annat avtal, garanti eller försäkring*

Försäkringen gäller inte för skada som leverantör eller annan ansvarar för enligt lag, garanti eller liknande åtagande. Försäkringen gäller dock om du kan visa att den som gjort åtagandet inte kan fullgöra detta.

15Eb *Krigsskador*

Försäkringen gäller inte för skada som har samband med krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror.

Om du är på resa utanför Sverige tillämpar vi undantaget för krigsskador bara om du rest till en plats där oroligheterna pågick eller om du tar del i oroligheterna eller tar befattning med dem som rapportör eller dylikt. I sådana fall där vi inte tillämpar undantaget ersätter vi merkostnad för hemresa som inte kan betalas enligt Resegarantilagen. Vi ersätter då också resgods som du förlorar på grund av oroligheterna.

15Ec *Atomskador*

Försäkringen gäller inte för skada på egendom eller vid skadeståndsskyldighet, om skadan direkt eller indirekt orsakats av atomkärnprocess.

15Ed *Dammgenombrott*

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning har direkt eller indirekt samband med genombrott av vattendamm.

15Ee *Terroristhandling*

Försäkringen gäller inte för skada genom spridning av biologiska, kemiska eller nukleära substanser i samband med terroristhandling.

Med terroristhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där skadan uppstår, och som framstår att vara utförd i syfte att

- allvarligt skrämja en befolkning
- otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd
- att allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

15Ef *Force majeure*

Försäkringen gäller inte för förlust som uppstår om skadeutredning, reparationsåtgärd eller betalning av ersättning fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av myndighets åtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

15Eg *Dubbelförsäkring*

Har samma intresse försäkrats mot samma fara hos flera bolag, är varje bolag ansvarigt mot den försäkrade som om det bolaget ensamt hade beviljat försäkring.

Du har dock inte rätt till högre ersättning från bolagen än som sammanlagt svarar mot skadan. Överstiger summan av ansvarsbeloppen skadan, fördelas ansvaret mellan bolagen efter förhållandet mellan ansvarsbeloppen.

15Eh *Om det blir tvist*

Vid tvist om värdet av skadad egendom ska på begäran av någon av parterna en värderingsman uttala sig om värdet. Värderingsmannen ska vara utsedd av svensk handelskammare om parterna inte enats om annat.

Värderingsmannen ska tillämpa villkorens värderingsregler. Parterna får lägga fram egen utredning och lämna egna synpunkter. I sitt utlåtande ska värderingsmannen ange hur han beräknat skadans värde. Han ska lämna sitt utlåtande inom tre månader sedan han blivit utsedd.

Av ersättningen till värderingsmannen ska den försäkrade betala 500 kr, samt 10 % av överskjutande belopp, dock sammanlagt högst 50 % av värderingsmannens ersättning. Om skadan genom värderingsmannens utlåtande värderas till högre belopp än det som vi erbjudit, betalar vi dock hela kostnaden.

15Ei *Återkrav*

I samma utsträckning som vi har betalat ersättning för skada, övertar vi din rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

I samma utsträckning som vi har betalat ersättning från trafikförsäkring, har vi enligt trafikskadelagen bland annat rätt att kräva tillbaka ersättning från den som vållat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet eller genom vårdslöshet i förening med straffbar påverkan av alkohol eller annat berusningsmedel. Dessutom kan vi enligt trafikskadelagen framställa återkrav mot innehavare av järnväg eller spårväg samt mot den som är ansvarig för skada enligt lagen om produktansvar.

15Ej *Svensk lag*

Svensk lag tillämpas på det mellan dig och oss träffade avtalet.

15Ek *Personuppgiftslagen*

De personuppgifter om dig som vi behandlar är nödvändiga för att vi ska kunna administrera försäkringen och fullgöra våra avtalsförpliktelser, samt för att kunna fullgöra förpliktelser enligt lag. Uppgifterna kommer normalt från dig eller från annat bolag som vi samverkar med.

Personuppgifterna utgör vidare underlag för bland annat marknads- och kundanalyser, affärs- och metodutveckling, statistik och riskhantering, marknadsföring och vår service i övrigt.

Personuppgifterna kan för angivna ändamål komma att lämnas ut till andra bolag som vi samverkar med, eller till myndighet som begärt uppgift.

Enligt personuppgiftslagen har du rätt att få information om vilka personuppgifter om dig som vi behandlar. Sådan begäran ska vara skriftlig och ställas till "Pul-ansvarig" på bolagets adress. Begäran om rättelse av personuppgift kan göras till samma adress.

15E1 Skaderegistrering

Vi äger rätt att i ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR) registrera anmälda skador i anledning av denna försäkring. Registret används endast i samband med skadereglering.

16 Om du är missnöjd med skaderegleringen

Omprovning inom Gjensidige

Från och med den 31 januari 2014 har Gjensidige tagit över försäkringsgivaransvaret för denna försäkring.

På Gjensidige vill vi ge dig en personlig service och en snabb skadereglering. Om du inte är nöjd med vår skadereglering vill vi att du kontaktar oss för att få råd om hur du kan få ärendet omprövat. Tala med skaderegleraren igen. Det kanske har uppstått ett missförstånd eller det kanske har framkommit nya omständigheter, som kan påverka vår bedömning.

Du har även möjlighet att få din sak prövad av Klagomålsansvarig på Gjensidige. Om du får ditt ärende prövat av klagomålsansvarig skriver du ett brev där du beskriver ditt ärende och skickar det till: Gjensidige Forsikring ASA Norge, svensk filial, Klagomålsansvarig, Box 3031, 103 61 Stockholm.

Mail: kundombudsman@gjensidige.se

Omprovning utanför Gjensidige

Om du har fått ditt ärende omprövat och ändå inte är nöjd har du även möjlighet att vända dig till nedanstående:

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

Adress: Box 174, 101 23 Stockholm, Telefon: 08-508 860 00. www.arn.se

ARN prövar klagomål från privatpersoner, dock inte vållande frågor i trafikolyckor.

Prövningen är kostnadsfri.

Trafikskadenämnden

Adress: Box 24048, 104 50 STOCKHOLM, Besöksadress: Karlavägen 108, Telefon: 08-522 787 00. www.trafikskadenamnden.se

Nämnden prövar frågor som gäller trafikskadeersättningar för personskada.

Nämnden handlägger huvudsakligen frågor om ersättning vid invaliditet och dödsfall.

Trafikskadenämnden är inrättad av försäkringsbolagen efter direktiv av regeringen.

Nämnden ska verka för att enhetlig och skälig ersättning lämnas vid personskada inom trafikförsäkring.

Allmän domstol

Du kan även vända dig till allmän domstol för att få ditt ärende prövat. Kostnader i samband med domstolsprövningen kan du i flera fall få hjälp med genom rättsskyddet i din försäkring. Detta gäller även vid tvist med Gjensidige. www.domstol.se

Du kan även få vägledning via

Konsumenternas Försäkringsbyrå, Adress: Box 24215, 104 51 STOCKHOLM,

Besöksadress: Karlavägen 108. Telefon: 08-22 58 00, Fax: 08-24 88 91.

www.konsumenternas.se

Byrån drivs gemensamt av försäkringsbolagen, Finansinspektionen och Konsumentverket. Byrån har till uppgift att kostnadsfritt ge råd och hjälp till privatpersoner (konsumenter) i olika försäkringsärenden. Du kan även få råd via konsumentvägledningen i din hemkommun.

17 Om du ångrar dig

Detta avsnitt gäller bara dig som konsument (privatperson) och som tecknar försäkring på distans. Distansavtal är ett avtal som träffas på distans och där kommunikationen uteslutande sker på distans, exempelvis via telefon eller Internet. Om du tecknar försäkring genom ett distansavtal har du rätt att ångra köpet inom fjorton (14) dagar från det att avtalet ingås. Om du vill använda din ångerrätt måste du meddela detta muntligen tel 077-440 60 61 eller skriftligen till M Försäkring, Box 23, 840 70 Hammarstrand. Om du väljer att använda din ångerrätt har bolaget rätt att kräva premie motsvarande den tid som försäkringen varit gällande.

Du saknar ångerrätt om distansavtalet avser en försäkring med en avtalad giltighetstid om en månad eller mindre. Bestämmelserna om ångerrätt gäller inte heller om båda parter på din begäran har fullgjort sina förpliktelser enligt distansavtalet.